

Jászapátiak Barátiak Egyesülete
„JÁSZ-SAROKPONT” Összefogás a Térség Jövőjéért
Akciócsoport

Iroda: 5130 Jászapáti, Velemi Endre u. 4-6.
Tel: 06-57/440-516, 06-30-488-00-32 (355 mellék),
E-mail: jabe@freemail.hu, jasz-sarokpont@freemail.hu
Web: www.jabe.hu

Az EU LEADER programja

A **LEADER** (Liaison Entre Actions de Developpment de l'Economie Rurale) jelentése: „A vidéki gazdaság fejlesztését célzó intézkedések összekapcsolása”.

A LEADER kezdeményezésnek *sajátos filozófiája van*, mely jellegzetes szempontokban fejeződik ki. Más programokhoz képest új gondolkodást feltételez a résztvevőktől. *Elsőrendű célja* a vállalkozásfejlesztés, de olyan kérdéseket is érint, mint a részvételi demokrácia, a helyi partnerség, vagy az ágazatok közötti döntéshozatal. *Nagy hangsúlyt helyez* az alulról építkező megközelítésre és felelősségvállalásra. A nyitottságot előnyben részesítő LEADER megközelítés szabad teret enged az egyéni kezdeményezésnek.

Az Európai Unió forásai között 1991-ben jelent meg először a LEADER program...

Jászapátiak Baráti Egyesülete
„JÁSZ-SAROKPONT” Összefogás a Térség Jövőjéért
Akciócsoport

Iroda: 5130 Jászapáti, Velemi Endre u. 4-6.
Tel: 06-57/440-516, 06-30-488-00-32 (355 mellék),
E-mail: jabe@freemail.hu, jasz-sarokpont@freemail.hu
Web: www.jabe.hu

AZ EURÓPAI UNIÓ LEADER+ PROGRAMJÁNAK ISMERTETÉSE

1. A LEADER-ről általában

A LEADER (Liaison Entre Actions de Developpment de l'Economie Rurale) jelentése: „A vidéki gazdaság fejlesztését célzó intézkedések összekapcsolása”.

A LEADER kezdeményezésnek sajátos filozófiája van, mely jellegzetes szempontokban fejeződik ki. Más programokhoz képest új gondolkodást feltételez a résztvevőktől. Elsőrendű célja a vállalkozásfejlesztés, de olyan kérdéseket is érint, mint a részvételi demokrácia, a helyi partnerség, vagy az ágazatok közötti döntéshozatal. Nagy hangsúlyt helyez az alulról építkező megközelítésre és felelősségvállalásra. A nyitottságot előnyben részesítő LEADER megközelítés szabad teret enged az egyéni kezdeményezésnek.

Az Európai Unió forrásai között 1991-ben jelent meg először a LEADER program. Akkor csak a legelmaradottabb térségek számára jelentett pénzügyi támogatást. A program működése mára jóval túlmutat a vidék gazdasági fejlesztésén. A megvalósítás során ugyanis szoros együttműködések, kapcsolatrendszerek jönnek létre, mely nagymértékben erősíti az összetartozás érzését, az együttműködési készséget és a helyi közéleti aktivitást.

2. A LEADER három szakasza

Az Európai Unió Közös Mezőgazdasági Politikája, illetve a 80-as évek végén megfogalmazott vidékfejlesztési politika nem biztosított átfogó fejlődést a vidéki térségekben, sőt bizonyos periférikus vagy gyéren lakott területeken beszűkülés volt tapasztalható. A káros folyamatok miatt (csökkenő gazdasági tevékenység, elnéptelenedés) az Európai Bizottság a 80-as évek végére új vidékfejlesztési módszertant dolgozott ki, amely az integrált, több funkciós tevékenységeken alapuló fejlesztésre koncentrált. A folyamat eredményeként jött létre az LEADER program, mely a 90-es évek elejétől az EU tagállamaiban a vidéki térségek revitalizációját és modernizációját tűzte kis célul és ehhez dolgozott ki eszközöket.

Kronológiai és módszertani szempontból tekintve a LEADER három szakaszát különböztetjük meg:

Jászapátiak Barátiak Egyesülete „JÁSZ-SAROKPONT” Összefogás a Térség Jövőjéért Akcíocsoport

Iroda: 5130 Jászapáti, Velemi Endre u. 4-6.
Tel: 06-57/440-516, 06-30-488-00-32 (355 mellék),
E-mail:jabe@freemail.hu, jasz-sarokpont@freemail.hu
Web: www.jabe.hu

Szakasz	Periódus	Területek száma	Kulcstémák	EU költségvetés
LEADER I	1991-1994.	217	Terület, partnerség, hálózatépítés	417 millió EUR
LEADER II.	1995-1999.	több mint 1000	Innováció együttműködés	1755 millió EUR
LEADER+	2000-2006.	több mint 1000	Kísérleti stratégiák, stratégiai témák	2020 millió EUR

A LEADER programok sikerének köszönhetően a módszertan irányadóvá vált a vidékfejlesztési politikában a következő tervezési időszakban (2007-2013.) is.

3. A LEADER program hét alapelve

A LEADER megközelítés hét alappilléren nyugszik. Ezek megértése és elfogadása után készül a helyi vidékfejlesztési terv vagy „akcióterv”. A hét pillér szorosan összefügg egymással és kihatással van a LEADER rövid és hosszú távú célkitűzéseire.

Területalapú megközelítés: a LEADER térség összefüggő és életképes méretű, lakói a „helyi identitást” közösen élik meg. A térségi szereplők ún. „helyi akciócsoportot” (Local Action Group) hoznak létre, mely a fejlesztési terv kidolgozásáért és végrehajtásáért felel.

Alulról építkező, „bottom-up” megközelítés: a helyi szereplők közvetlenül bekapcsolódnak a fejlesztési folyamatokba, az akciócsoporthoz tartozás révén pedig döntéshozatali joggal rendelkeznek a helyi fejlesztési program kidolgozása és megvalósítása terén. A felelősség delegálásával a jogosultság várhatóan növekszik, az erőforrások felhasználása hatékonyabb.

Sajátos irányítási és finanszírozási modell: a LEADER megközelítés meghatározó eleme a helyi akciócsoportra átruházott irányítás és finanszírozás. A modell optimális esetben kiegyenlíti a megszilárdult hatalmi pozíciókat és erősíti a kiegyensúlyozott hatalomelosztást (az üzleti élet, a civil társadalom szavazati joga egyenlő a közszféráéval).

Jászapátiak Barátiak Egyesülete **„JÁSZ-SAROKPONT” Összefogás a Térség Jövőjéért** **Akciócsoport**

Iroda: 5130 Jászapáti, Velemi Endre u. 4-6.
Tel: 06-57/440-516, 06-30-488-00-32 (355 mellék),
E-mail: jabe@freemail.hu, jasz-sarokpont@freemail.hu
Web: www.jabe.hu

Háromoldalú partnerség: a közszéféra, a gazdasági élet és a civil társadalom önkéntes, innovatív kapcsolatot kezdeményez a közös célok megvalósítása érdekében, forrásaik és kompetenciáik egyesítése révén.

Innovatív jelleg: a LEADER újító jellege a helyi erőforrásokra támaszkodó, új ötleteken alapuló, változatosabb kereskedelem, ipar és szolgáltatások támogatását jelenti. Tágabb értelemben a helyi fejlesztést és a meglévő akciócsoportok jó gyakorlatainak és tapasztalatainak népszerűsítését jelenti.

A tevékenységek közötti kapcsolatok – integrált megközelítés: az ágazatközi megközelítés „a vidéki gazdaság fejlesztésére irányuló tevékenységek közötti kapcsolatot” jelenti. Az EU mezőgazdasági politikájában a multi-funkcionalitás azt a szemléletet tükrözi, mely szerint a gazdálkodók nemcsak egyszerűen mezőgazdasági termelők, hanem gazdálkodásuk környezeti, természeti, kulturális és közösségi haszonnal is társul.

Hálózatépítés: a LEADER csoportok közötti nemzeti és nemzetközi hálózatépítés a feltétele annak, hogy a helyben szerzett tapasztalatok és átadható eredmények terjesztése, cseréje, és a munkamódszerek, tudás továbbadása megtörténhessen.

4. A LEADER programok céljai

A LEADER program általános célja a vidéki térségekben zajló fejlesztési tevékenységek minden ágazatában helyi szinten résztvevő, állami vagy magán szereplők innovatív kezdeményezéseinek ösztönzése, valamint az így szerzett tapasztalatok, eredmények megismerttetése.

A LEADER programok konkrét céljai:

- ⌚ A helyi kezdeményezések megerősítése, a helyi humán és anyagi erőforrások mobilizációja,
- ⌚ A nyilvánosság és a helyi irányítás megerősítése,
- ⌚ A lehetséges külső ösztönzések és támogatás mobilizációja.

Jászapátiak Baráti Egyesülete **„JÁSZ-SAROKPONT” Összefogás a Térség Jövőjéért** **Akciócsoport**

Iroda: 5130 Jászapáti, Velemi Endre u. 4-6.

Tel: 06-57/440-516, 06-30-488-00-32 (355 mellék),

E-mail: jabe@freemail.hu, jasz-sarokpont@freemail.hu

Web: www.jabe.hu

A LEADER+-nak minden vidéki terület célterülete. A kedvezményezettek a helyi akciócsoportok, melyeknek meg kell határozniuk saját térségük fejlesztési stratégiáját, és felelősséget kell vállalni a végrehajtásért is.

A LEADER+ program keretében megvalósuló helyi vidékfejlesztési tervekben egy vagy több prioritás érvényesülése kívánatos:

- ⌚ új technológiák, eljárások alkalmazása a vidéki termékek és szolgáltatások versenyképességnek fokozása érdekében;
- ⌚ a helyi termékek és szolgáltatások értékének növelése együttműködések révén;
- ⌚ a vidéki térségek életminőségének javítása;
- ⌚ a térség természeti és kulturális erőforrásainak legjobb hasznosítása.